

Lós do lotérie Uhorského spolku Dobré srdce

V časoch Rakúsko-Uhorska patrili lotériové dlhopisy do špecifickej skupiny štátnych dlhopisov, ktoré sa postupne stali najobľúbenejšími cennými papiermi. Lotériový dlhopis bol bežne dostupný a s vidinou zisku ho mohol zakúpiť ktokoľvek. Vydávanie lotériových dlhopisov siaha až do 17. storočia, keď v Anglicku a Francúzsku spustili prvé „miliónové lotérie“.

Dlhopisy formou lotérie mali byť použité aj pri veľkej pôžičke v roku 1820, o ktorej rakúsky minister zahraničných vecí, knieža Clemens Wenzel Metternich, rokoval s barónom Salomonom Mayerom Rothschildom a ktorá mala znížiť dlh rakúsko-uhorskej monarchie ešte pred vyrovnaním s Uhorskom. Zložité jednanie napokon stroskotali, úzke väzby medzi hlavnými aktérmi však boli rozhodujúce pri zárobkoch Rothschildovcov v období reštrukturalizácie Európy po napoleonských vojnách. Aj v osemdesiatych rokoch 19. storočia, keď diplomat a podnikateľ Ferdinand de Lesseps (po úspechu Suezského prielavu) hľadal vo Francúzsku financovanie výstavby Panamského prielavu, banka Jacquesa de Reinach vydala lotériový dlhopis. Škandálmi sprevádzaný „podnik“ však skrachoval, Lesseps i Reinach zomreli a kanál v roku 1914 dobudovali vo vlastnej réžii Spojené štáty americké.

Lotériové dlhopisy sa vyplácajú ako bonus z lotérie namiesto alebo navyše k úrokom z dlhopisov. V praxi to znamená, že niektoré náhodne vybrané dlhopisy v rámci emisie sú splatené za vyššiu hodnotu, ako je nominálna hodnota dlhopisu. V podmienkach viazanosti je stanovený počet a výška odstupňovaného bonusu v zlosovacom pláne, možné je aj sériové žrebovanie. Takáto lotéria je organizovaná špeciálne pre lotériový dlhopis.

Ak sa úroky vôbec nevyplácajú, dlhopis sa nazýva lotériový dlhopis, ak sa platia aj úroky, ide o prémiový dlhopis.

Lotériový dlhopis vydaný uhorským dobročinným spolkom Dobré srdce schválilo Kráľovské uhorské ministerstvo financií. Lotéria na podporu postihnutým mimoriadnymi prírodnými udalosťami

prebiehala v Rakúsko-Uhorsku od roku 1888. Na lícnej strane okrem hlavných nápisov a nominálu dominuje hlavný obrazec s figúrou anjela – ochrancu núdznych, ku ktorému vzhliadajú postavy žien po živelnej katastrofe. Dvojazyčný, maďarský a nemecký text lósu s hodnotou 2 forinty/guldeny (2 zlaté)

ohraničuje bohatý florálny rám so srdcom v hornej časti a nominálom po ľavej i pravej strane: 2 gulden/forint. Na prírodnom papieri prevláda čierna, hnedá a červená tlač.

Žreb bol vydaný v náklade 750 000 kusov za cenu 2 zlatých. Podľa priloženého splátkového kalendára bol splatný do šesťdesiatich rokov. Základ poistenia 5 % v nominálnej hodnote 1 100 000 zlatých vyhlasovateľ zložil v Uhorskom pozemkovom úverovom inštitúte. Výkup vydaných lósov prebiehal v pokladni spolku alebo na miestach zverejnených v žrebovacích zoznamoch.

Rub lotériového dlhopisu obsahuje pravidlá ťahania žrebov. Každý žreb má poradové a výherné číslo. Žrebovanie a následne overovanie v prítomnosti kráľovského notára prebiehalo v Budapešti. Lotéria nemala notárom stanovený zásobník čísel. Po žrebovaní schránku zapečatil poverený notár. Vyplácanie sa uskutočnilo pätnásť dní po žrebovaní. Lós vytlačili 31. júla 1888 v tlačiarenskej spoločnosti Franklin v Budapešti.

